

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSEG
ENGEDELMÉVEL.

O O O O O O O O O

Nro 41.

Költ Betsben. Sz. András Havának (Nóvembernek)
 21-dik napján 1797-dik Elztendőben.

Az Ángliai Felség, következő értelmű Nyilatkoztatást tétetett közönségesé a' Frantzia Elöljárókra nézve Octób. 28-dikánn:

„Ö Felsege, egy bátorságos és betsületes békességnek meg-szerzése által való boldogítására a' maga Népének, oly jó akarattal fordította törekedéseit újra is haszontalanúl, a' melyből, kétségbe hozhatatlanúl ki-tetszik, hogy a' Frantzia Kormányfészék, egész átalakodtsággal meg-akar

S s

maradni abban az ellenséges indulatbann, melyel minden meg-bántatás nélkül kezdett a' hadhoz, melynek folytatásától most se' hagygya meg szünni Őtet rontó és hár nélkül való kevélysége. A' midőn egy felől látták a' hív Alattvalók; minémű bizonyosságait adta Ő Felsége, a' Békességről való alkudozás közben, az ő javok eránt való szíves és állhatatos gondosságának: ugyan akl or lehetetlen vólt nékiek azt is az ellenségnek egyforma maga-viseléséből éfzre nem venni, mitsoda lélektől vezéreltessenek a' Frantzia Előljárók, 's hová tzelozzanak? Hogy minden alkudozáskor, újabb meg újabb nehézségekkel állotta el az ellenség a' Békesség' útját, nem lehetett azt nem érezni Ő Felségének: mindazáltal, mihelyt, tsak leg-kissebbnyire kedvező alkalmatosság mutatta is magát, az emberiség' ügyére nézve: leg-ottan hozzá látott Ő Felsége a' had' nyomorúságainak meg-szüntetését erányzó alkunak újra való el kezdéséhez, azzal a' buzgósággal, melyel óhajtja a' maga Alattvalóinak tsendességét és boldogságát. Így fordított Ő Felsége hafzonra minden alkalmatosságot, mely, efzközül szolgálhatott néminémüképpen egy bátorságos és betsületes Békességnek meg-szerzésére; egyenlőképpen követvén e' részben a' maga szívének érzéseit, és azon igazságokat, melyeket minden-

kori Kalauzzául választott a' maga tselekedeteinek."

„Nyomban új akadályokat gondoltak ki ellenben Azok, a' kik Fr. Ország' Előljáróit öröknél fogva vezettek még eddig; és a' kik, a' Békesség' közönséges kívánásának magok se' mertek nyilván ellenmondani: bírtak mindazáltal annyi hatalommal, hogy haszontalanná tették önnön Tartományok' kívánságát; ellene dolgoztak az Ő Felsége' jóta'karó szándékának, 's a' két Nemzetek' boldogságára egy oly szükséges következe'st meg gátoltak. Igyekeztek nehézségeket tsinalni a' külsőségre (formálí'ásra) nézve; 's oly alkudozás-módját sürgettek, mely egyáltalibann ellenkezett az ő minden máskori magok viselésével. Így bántak minden dologgal; és a' midőn egy felől, minden fundamentom nélkül; rágalmazásokat 's szemrehányásokat halmoztak egymásra: más felől ők magok kelfakartva el távoztak a' már Európában régtől fogva fel-vett szokásoktól 's rendtartásoktól, még a' leg-együgyűbb tzeremóniákban is, melyeket tartoztak volna ők meg-tartani magok részéről, az alkudozásokhoz való újra kezdéskor. Hová tze'loztak legyen az ilyes tselekedetek? jól látta Ő Felsége; és ámbár meg vagyón az eránt győzöttetve, hogy szükségesek az afféle tzeremóniák, midőn nagy és egymástól:

nem függő Nemzetek traktálnak egymással, el végezte mindazáltal magabann, hogy a' külsőségek' el mulatásain éppen fenn nem akad, kívánván ezen maga meg-határozása által, az ilyenén mesterkedéseknek tizél-ját hafzontalanná tenni, 's meg nem engedni maga részéről, hogy a' kissebb és magokban tsekély tárgyaknak vittatása, meg akadályoztassa a' nagyobb dolgokról való értekezést, melytől függött szükségesképpen a' hadnak végezödese."

„Minekokáért egy telyes hatalmú Ministerét küldötte Fr. Országba; kinek megparantsolta, hogy adja által elsőben, a' Békességnek világos, környülállásos, és egy rendszeréntvaló Kötés' formájára készültt feltételét, a' mely, igazságon és moderatzió (mérséklettségen) fundáltatott; magában foglalta, minden Részek' kívánságait, 's ki-terjedt minden tárgyakra, melyek a' köz-tsendességnek helyre-állításával egybe vagynak kapttsoltatva. Átal is adódott ezen Feltétel mindjárt az első Conferentiában (az Ánglus és Frantzia Ministerek együtt ülésében) 's oly Magyarázatok követték az által-adást, melyek az Ő Felsége' tizéljait egélfiz meg-állítással ki-nyilatkoztattak, 's egyfzersmind bőv alkalmatosságot szolgáltattak minden akadémokt zikkelyeknek; a' költsönös el intézések 's által-engedések eránt való meg-hányására

vetésére, oly formánn, a' mely mind két részről könnyíthette a' szabad értekezést."

„Ezen egyenes, nemes, és példa-nélkül való bánás' módjával igen szembe-tűnőképpenn ellenkezik az Ő Felsége' ellenségeinek magok viselése. Soha se' lehetett meg-nyerni ő tőlök, hogy vagy egy Kötés-formát közlötték volna ők is magok részéről; vagy hogy akármi módon ki nyilatkoztatták volna, mitsodás feltételek alatt akarnának Békességet kötni ezen Országgal. Kívánságaikat mindég csak diriben darabban, az alku fő tárgyától meg-különböztetett előjáró, 's oly nyilvánvaló hátra-tartóztatással egybe-köttetett Tzikke-lyekben adták elő, a' melyből ki-tetstett, hogy vagynak még nékiek most előre fel nem fedezett további kívánságaik."

„Ezenn fel-vett szokássokhoz képest, mind híjjábavaló, és meg-bántó tárgyak voltak azok, a' melyekről kezdendő különös értekezést tettek fel, az ő Felsége' Ministerével tartott első együttülésekben. Egy is ezek között, valóságos hasznót nem hajthatott Fr. Orzágnak, hanem mind csak arra valók voltak, hogy új akadályokat vessenek a' Békesség' eleibe: és ezen kívánságaikhoz nyomban járult még egy más, melynek külső formájára nints példa, a' belső valósága zabolátlanságra mutat, és nem származhatott egyébből; hanem

meg rögzött és meg-átalkodott ellenséges-ségből. A' költsönösen való ki-elégítése Egymásnak, köz-meg egygyezéssel vétetett fel elébb a' Békességalkunak igazságos és az egyenességgel meg-egyező fundamento-mául, 's annakutánna még is meg-vetette azt az ellenség; nem hallgatott többé se' a' Maga mérséklés, se' a' józan-okosság' szavára; 's az igazságnak még csak a' külső színét se' tartotta meg. A' Békességalku' előljáró és szükséges feltételéről egy oly által-engedést kívánt az Ő Felsége' telyes hatalmú Ministerétől, a' mely, egy-ferre végét szakasztotta, 's el vágta az útját minden értekezésnek. Minekutánna Fr. Ország, egy nagy részét nyereségeinek bé szerkeztette a' maga birtokai közé, és ezenn tselekedetének kérkedő-mentségéül azt hozta fel; hogy Ő már meg-fosztotta magát tulajdon rendelkezései által azon tehetségtől, a' melyel, földjének oly nagy betsű töldalékjait idegen kézre botsáthatná: kívánta más részről, minden tartózkodás nélkül, hogy Ő Felsége adjon viszfza egyáltaljában mindent, valamit e' mostani hadban nyert el, Népének hathatóssága, 's tengeri és földi-seregeinek bátor vitézsége által Frantzia-Országtól, 's ennek Frigyeseitől. Midőn Frantzia-Ország a' maga birtokainak oly nagy ki-terjedést szerzett, a' milyenre nints példa a'

Históriákban; ugyan akkor arra akarta zorítani Nagy-Britanniát, hogy Ez, a' maga hajdani határai között maradjon. Ekképpen a' veszedelem' nevedezéséhez képest való kevesebbédését sürgette Ő az el-
lentállás' eszközeinek, 's azt akarta, hogy Ő Felsége minden kielégíttetés nélkül bortsássa saját birtokainak szükséges óltalmait, és jövődöbéli bátorsága eszközét, a' maga ellenségei kezébe. És még ezen kívánság is nem oly formán vólt fel-téve, mint Békesség' condíciója, hanem úgy, hogy annak telyesítése, útat tsinálhat az alkura. Egy szóval, tsupán ezenn feltétel alatt lehetett vólna meg-tudni Ő Felségének, hogy még más kívánságok is fognak hozzá intéződni, de a' melyek most fel nem fedeződnek, és hogy ezen hallatlan és a' bátorsággal 's betsülettel meg-egyezhetlen által-engedések, mitsodás áldozatokat vonhatnak még magok után? "

„Az a' meg illetődés, melyet okozott szükségesképpen az efféle bánás-módja, reá nem vitte a' Királyt mindazáltal, hogy legyen hevennyiben a' békéllésnek további munkálódásától, meg-vetvén egyszerre egy oly kívánságot, melynek feltételére tsupán az indította az ellenséget; mert tudta, hogy lehetetlen arra reá állani. Ő Felsége, telyes meg-határozással lévén az eránt, hogy semmi történetet el nem mel-

lőz, mely a' Békesség-alkut jó tételre segítheti, oly rendelkezéseket tett, hogy továbbra is folyhasson az alku oly módon, mely meg-egyez az egyenlőséggel 's okossággal, nem különben a' Koronája' méltóságával, és azon állapottal, melybe tett-fzett helyheztetni az Isteni-gondviselésnek Európában az Ánglus Nemzetet."

„Ez a' békéllésre tételozó maga-mérséklése Ő Felségének tsalhatatlan jele volt jó szándékának. Úgy is látszott egy ideig, hogy út készült az által, arra a' következésre, mely, szüntelenvaló tételja volt az Ő Felége' minden lépéseinek. Két Hónapokig maradt még folyamatban a' Békességalku, azonn világos ki nyilatkoztatása után Ő Felségének, hogy az ellenség által előljáró-tzikkelyül fel-tett helytelen kívánságra éppen reá nem állhat. Az alkudozások, rendesen folytatódtak, és az egyik Rész által nyilván visszavetett kívánságot: soha többé meg nem újította a' másik Rész. Nem tsak nem sürgetődött már az; hanem vissza is vétetett közönségessen: és azzal egyenessenn ellenkező biztatások adattak. Szüntelen ígérődött, hogy az Ő Felsége világos feltételeire, oly válaszfog adattatni, a' mely, elégséges próbája lehessen a' szíves békéllés eránt való igaz szándéknak; hogy t. i. a' Fr. Kormányfő is közöl ma, a részé-

ról olyatén feltételeket, melyek könnyíthetik a' Békességekötést; 's ígéretei' telyesedésének hoszfzas el haladása, kétségbe hozhatatlanul azzal mentődött, hogy Francia Ország, meg-kérdezte a' maga Frigyeseit, azon vesztések eránt, melyek az ő részekről, eszközei lehettek az alku' folyamatjának. Hetekről hetekre újjítoták meg az Ő Felsége' ellenségei, ezen közönségesen tett fogadásaikat, melyeknek telyesedését, a' tárgy' nagy vóltához képest való indulattal várta a' Békességet óhajtó Felség, 's reménylette is nem ok nélkül, hogy végtére ugyan tsak fognának közöltetni a' Ministerjével a' feltételek, melyek alatt kész vólna a' hadnak véget vetni az ellenség.“

„Ily állapotbann vólt a' dolog Sept. 11 dikénn, a' midön Fr. Ország' részéről, oly ígélet mellett hirdettetett ki a' Békesség új Követeinek neveztetése, hogy azoknak (Lille-be lejendő) el érkezése, könnyebbíteni és siettetni fogná a' Békességmunkáját.“

„Ezen új Plenipotentiáriusoknak első tselekedetek is a' vólt, hogy meg-újjították, még pedig nagyobb meg-bántással az előbeninél, a' már oly régen fel-tett, és már oly régen el is hagyott kívánságot, és a' Király' ellenségei, oly nyilván ki mutattak, minémű hirtelenséggel, felbe akarják őket

szakasztani az alkudozást, 's el enyésztetni minden reménységét az öfzfze férhetésnek; hogy az Ő Felsége' Követének, az alkudozásra rendelt helyen való tartózkodhatóságának idejét, arra a' conditióra való egyfzeri reá állásától függesztették fel, a' melyet már az Ő Udvara, két Hónapokkal az előtt nyilván meg-vetett, és a' melyről az ólta nem is vólt többé semmi szó. A' Minister azt felelte, a' mit tartozott felelni a' környüálláshoz képest, 's mindjárt kiadódott néki írásban, hogy takarodjon el a' fr. földről. "

„Ezenn tselekedetet még inkább terhesítette az Ő Felsége' ellenségeinek következendő magok viselése, mely fzerént a' példa nélkül való meg-bántást új bosz-fzúsággal nevelték. Jóllehet t. i. egy felől el háríthatatlan akadályokat vetettek ök a' Békesség-kötés' eleibe: más felől még is úgy kérkedtek a' magok békességes szándékjokkal, mint a' leg-nagyobb való-sággal. A' midön el vágták az útját a' Békességalkunak: éppen akkor úgy színtek magokat, mintha szív-szakadva óhajtanák munkálódni a' Békességet. Midön a' Király' Ministerének ki-adtak az útát a' magok Tartományából: ugyan akkor tsalárd reménységjüket nyilatkoztatták Annak mentől elébb lejendő vízfza-érkezése erant, és a' midön meg-újjították az ő el nem

fogadható 's általok vizsgálja is vétetett első kívánságjokat: ugyan akkor nem átaloltak azt mondani, hogy ők siető jó választ várnak. Mindazáltal, még midőn semmi válasz nem érkezhett: közönségesse tettek egy Jelemtést, melyben a' Király' Ministerének elmenetelét tudtára adván Nemzetjeknek, újra próbálták muto-
 gatni, valamint elsőbenn, hogy egyedül Nagy Britannia hátráltatja a' Békesség' közönséges kívánságának teljesedését, és okozza a' haddal egybe-kötött minden nyomorúságoknak vizsgálja-tódulását. Hasonló álnok és tsábító Nyilatkoztatások által továbbra is folytatták említett praktikájokat. A' midőn, igyekeztek meg-átalkodva elkerülni minden lépést, mely őket valamely értekezésnek fogantatás el kezdéséhez jutathatta volna: ugyan akkor szemlátomást a' Békesség-akarásnak mássával akarták színesíteni hamisságjokat: mert minduntalan csak azt az előljáró Tzikkelyül fel tett el nem fogadható és helytelen kívánságjokat sürgették, 's meg nem halgattak semmi magyarázatot, sem azon félretételeire nézve a' Békességnek, melyeket oly régen közöltetett már Ő Felsége a' maga Ministere által, sem más akármely conditiókra nézve, a' melyek alatt ők akartak volna kötni Békességet. Mind ezeket oly reménységből tselekedték, hogy talán

az efféle fondorkodások által kétségbe-hozhatják az Ő Felsége' részéről folytatott próbatételeknek valóságát; vagy oly képzelődésből, mintha meg-akadályoztathatná egy akármely Despotai hatalom még Fr. Országban is, az olyan tselekedeteknek észre-vevését, meg-fontolását, 's érzését."

„Szükség most tudtára adni Fr. Orzágnak, 's az egész Világnak, hogy míg a' Fr. Kormányzók meg-marad a' mostani gondolataiban: addig Ő Felségének nints módja a' választásban, leg-alább azt nem teheti, hogy a' maga ellenségei nyilván-ságos döllyfösségének fel-áldozza Koronája' betsületét, és birtokainak bátorságát. Szükség közönségessé tenni, hogy az Ő Felsége' békességes ajánlásaira nem hogy kész lett volna a' Fr. Kormányzók mérsek-llett ki-fejezésekkel válaszolni; sőt nem jelentett maga részéről még tsak valamely mód nélkül való feltételeket is, a' melyek alatt akarna Békességet kötni. Igen döllyfős és bántó módra kívánt mindeneknek előtte, oly által-engedéseket, melyeknek surgetése, utólsónak is sok lett volna a' két Tartományok mostani állapotjához képest, 's a' melyek egyáltalában ellenkeznek az Ő Felsége többszöri maga ki-nyilatkoztatásával; még is azokra való egy-szeri reá állást úgy kívánta; hogy fenn-tartotta magának azt a' határ nélkül való

tehetségét, mely széránt; az újjabb meg újjabb engedéseihez képest Ő Felségének, nevelhetne volna a' maga további kívánságait. “

„Más részről, az Ő Felsége' feltételeiben nem vólt semmi oly homályosság; hogy fenn lehetett volna rajtok akadnia. Sokszor ajánlotta Ő Felsége, az azokban elől forduló, vagy az ellenség által felteendő tárgyaknak meg-hányását vetését, 's ugyan annyiszor meg is ígérték azt a' Fr. Plenipotentziáriusok, 's még se' lett belőle mind e' mái napig semmi. Az alkudozásnak félbe-szakadását tehát nem lehet tulajdonítani; valamely még szinte el nem fogadható kívánságnak is; a' mely úgy sürgetődött volna, mint *Békesség-árta*; sem valamely vég-ki-nyilatkoztatásnak a' feltételek eránt, ha mindjárt mód nélkül valók lettek volna is azok; hanem egyedül annak a' nyilvánvaló meg-átalkodtságnak, melyel hosszabbítani akarja a' hadat az ellenség, és az eránt való maga el tökéllésének, hogy akár vészit akár nyér; folytatja a' maga ellenséges szándékát az Ország' boldogsága' és bátorsága' ellenére. “

„A' míg ez az átalkodtsága meglesz az ellenségnek: addig Ő Felsége, akármely buzgóan óhajtjon 's törekedjen is *Békességet* szerezni a' maga Alattvalóinak, tényleg

e' részben nem érheti. Eddig való gondolati és érzését mindazáltal változhatatlanok. Várja meg most is nagy nyughatatlansággal azt az időpontot, melyben a' Fr. Kormányfő, hasonló gondolkozás módját és készséget nyilatkoztasson az ő Felségeéhez, és még ma is meg újjítja egész Európa hallottára azt a' Jelentését, hogy ámbár sokszor meg bántatott, és jóllehet az Isteni gondviselés' jóságától mostanság is szerentséssítetvén fegyvere, erősebbedtek jussai, még is kész, tsak hogy a' haddal együtt járó nyomorúságoknak vége szakadhasson, Békességet kötni azon igazságos és magamérséklésre mutató conditziók alatt, a' melyeket elsőben tett fel. Az ily Nyilatkoztatásnak megvetéséből, még inkább által lehet most látni, mint valaha, az Ő Felsége' ellenségeinek engesztelhetetlen megátalkodtságokat, 's telhetetlen dölyfösségjeket, és hogy egvedül nékiek kell tulajdoni, a' had' folyamatjának jövődöbéli következéseit."

„Ha szerentsétlenségre, még most is ily' lélek vezérli őket: úgy ő Felségének nem lehet az eránt kétségeskedni mi tévő legyen, valamint a' maga népének érzése 's maga meghatározása eránt is. Ő Felsége mindent megtesz a' Népeért, 's hiszi hogy Az is elkövet mindent, maga magáért. Nyughatatlankodtató, de szent és elmúlászthatatlan kötelességet kell telyesi-

teni Ő Felségének 's telyesíti is azt, álhatalatos maga eltökélésével. Igen fájlalja Ő Felsége, hogy folytatni kell még egy ily rontó hádat, mely úgy is nagyon terhes, ha szerentsés: esmérí mindazáltal azon derék népet, melynek háfzna és betsülete Ő Felségére vagynak bízattatva. Ezeknek fenn-tartása, első tzielja az Ő Felsége' életének; 's meg vagyon arról győzettetve, hogy Országainak segítsége és hathatós buzgósa, erányosan leszsz alkalmaztatva a' folytatandó nehéz hadhoz, 's a' védelmezendő tárgyak' nagyságához és betséhez. Bizodalma vagyon, hogy az Isteni gondviselés, ki fogja terjeszteni kegyelmét azokra is, a' melyel pártját fogta eddig fő nékie a' maga ellenségei ellen, és hogy ezen védelem alatt, elő-vévén az ő hívÁlatti-valói, a' hatalmokban lévő eszközoeket erős meg határozással, meg-tarthatják Hazájoknak maga-uraságát, 's ellent-állhatnak méltó bozfzankodással egy oly ellenség' képzeltt felsőségének, ki ellen, bátran és szerentsésen hartzoltak, meg-tartván az Eleik által szerzett ditsösséget; a' ki egyszerre ölfze akarja rontani a' Nagy Britanniai Birodalom' nagyságának 's virágzásának minden eszközeit, úgymint szorgalmatoskodásának minden tsatornáit, hatalmának minden kútfejeit, külső bátorságát, belső tsendességét, és mindenek felett a' Constitúzióját, a' melytől függenek, Religiója-

nak; Törvényneinek, és Szabadságának
tsendes bírása.

Elegyes Tudósítások.

Az úgy nevezett Cispina Respublica, körülötte el követett fáradozásaiért Bonaparténak, ajándékul ajánlotta a' Mediolanum Városa' szomszédjában fekvő pompás Kastélyt *Montebellót*.

A' Nápolyi Udvar Követe Márkézé Galló, vizsgálta-tért Bélsből Nápolyba, a' múlt Szombat éjtszakájánn. Nápolyból is vizsgálta tér a' Ts. K. Udvar' Követe Gróf Eszterházy Ö Exc. ja.

Béts.

A' nagy tekintetű Nagv-Károlyi Károlyi Grófi-Háznak óhajtott Örökösse született a' múlt Szombaton reggeli 8 órakor, egy ép és egészséges Grófotskábann, ki a' Sz. Kereszttségben István nevet vett.

A' Gallítziai Cancellária, abban az épületben fogja tartani a' maga Üleseit melyben, tartotta vólt hajdann a' Belgiomi a' magáéit, a' Herrengasse nevezetű útfában, a' hol Gróf Majláth Ö Exc. ja beállíttatott már e' folyó Hónapnak 14-dikénn tzeremóniássan a' maga Fő-Cancelláriusi hivatalába, Ts. K. Fő-Udvar-mester Hertzeg Stahremberg által, a' jelenlévő Tanácsosoknak, 's az eddig ki-nevezett alábbi Tisztviselőknék és sok Gallítziai Nemeseknék jelenlétébenn.